

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI



“TASDIQLAYMAN”

Qo‘qon davlat universiteti

rektori D.Sh. Xodjayeva

29-avgust 2025 yil

GEOGRAFIYA NAZARIYASI VA TARIXI

FANIDAN O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	500 000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta’lim sohasi:	530000 - Fizika va tabiiy fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	70530203 - Aniq va tabiiy fanlarni o‘qitish metodikasi (Geografiya)

Fan/modul kodi		O'quv yili	Semestr		ECTS-kreditlar
GNT1105		2025-2026	1		5
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek	Semestrga ajratilgan soat 150		Haftdagi dars soatlari 4
1.	Fanning nomi	Audutoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama
	Geografiya nazariyasi va tarixi	60		90	150
2.	I. Fanning mazmuni				
	Fanni o'qitishdan maqsad-talabalarda geografiya faniga nisbatan keng qamrovli qarashlarni rivojlantirish, fanning ma'rifiy hamda halq ho'jaligidagi ahamiyatini to'g'ri tushunib yetishga, uning yutuqlari bilan bir qatorda hal etilmagan muammoli masalalari bilan, geografiyada yuzaga kelgan yangi ilmiy yo'nalishlar bilan tanishtirishga qaratilgandir. Fanning vazifasi – talabalarni eng muhim geografik tushunchalarning paydo bo'lishi va rivojlanishi, uning ob'ekti va predmeti haqidagi qarashlarning shakllanishi, geografiyaning boshqa fanlar bilan aloqalari, uning o'zi fanlar tizimidan iborat ekanligi, strukturasi bilan tanishtirishdan iborat ko'rsatib o'tiladi. Fanning yetakchi TOP-300 xalqaro universitetlari dasturi asosida tayyorlanganligi: Geografiya nazariyasi va tarixi fan dasturi dunyoning yetakchi oliy ta'lim muassasalaridan biri bo'lgan Moskva davlat universitet (Rossiya)larining “Историческая география” fani asosida takomillashtirilgan. Mazkur universitet QS World University Rankings 2025-yil bo'yicha 105-o'rinlarni egallagan bo'lib, ular geografiya tarixi bo'yicha yuqori malakali ilmiy-uslubiy bazaga ega. Dasturda quyidagi asosiy jihatlar inobatga olingan: Nazariy va amaliy yondashuv uyg'unligi- Geografiyaning metodologik asoslari (Geografiya nazariyasining shakllanishida dialektik materializmning umumnazariy asos ekanligi. Tabiat va jamiyat o'rtasidagi dialektik aloqadorlik), Geografiyaning nazariy asoslari- tasavvurlar, g'oyalar, konsepsiyalar, muammolar, geografik qonun va qonuniyatlar. Geografik tadqiqotlar, ularning fundamental va amaliyligi, Geografiyaning bir butunligi muammosi (Geografiyada ekologizatsiyalashuv, gumanizatsiyalashuv. Fanlararo tadqiqotlar va oraliq kompleks fanlarning shakllanishi. Ilmiy yo'nalishlar va ilmiy maktablar), Antik davr va o'rta asrlar geografiyasi. Eramizdan avvalgi IV ming yilliklarda Sharqning dastlabki davlatlarida (Misr, Mesopotamiya, Bobil, Shimoliy Hindiston, Xitoy)da fan va geografik bilimlarning shakllanishi kabi masalalarni tadqiq qilish imkonini beradi. Xalqaro standartlarga muvofiqlik Mamlakatlar va mintaqalarda sodir bo'lgan ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy jarayonlarni tarixiy-geografik				

tahlil qilish ko'nikmalarini egallashdir. jamiyat va alohida makro mintaqalarning qadimgi davrdan hozirgi kungacha bo'lgan rivojlanish bosqichlari xususiyatlari; mamlakatlar va mintaqalarning milliy hamda hududiy o'ziga xosliklari shakllanishining tarixiy-geografik xususiyatlari; dunyoning asosiy mintaqalariga xos tipologik tarixiy-geografik xususiyatlarni shakllantirishdan iboratdir.

Tanqidiy fikrlash va tahlil ko'nikmalarini rivojlantirish

Tarixiy geografiyaning fanlar tizimidagi o'rni, uning sohalari va o'rganish ob'ekti o'rganiladi. Britaniya, fransuz, amerika, sovet va rossiya tarixiy geografiya maktablari ko'rib chiqiladi. rixiy-geografik bilimlarni o'rganish yondashuvlari ko'rib chiqiladi. Yevrotsentrizm, orientalizm, postkolonial diskurs konsepsiyalari, etnos va millatni o'rganish masalalari yoritiladi. Qadimgi dunyo, o'rta asrlar, buyuk geografik kashfiyotlar davri va yangi davr tarixiy geografiyasining asosiy bosqichlari, shuningdek, ularning zamonaviy muammolari va dunyo davlatlarining siyosiy-ideologik prizmasi orqali talqini o'rganiladi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Kirish Tarixiy geografiya va uning geografiya fanlari tizimidagi o'rni.

Tarixiy geografiyani o'rganish sohalari. Tarixiy geografiya ob'ekti: xalqmi yoki hududmi? Britaniya, Frantsiya, Amerika, sovet va Rossiya tarixiy geografiyani o'rganish maktablari. Tarixiy va geografik bilimlarning variantlari. Hikoya tarix fonida geografiya va geografiya. Sivilizatsiya va madaniyat. Spenglerga ko'ra jahon madaniyati va dunyo tsivilizatsiyalari Toynbi.eografiya va uning geografiya fanlari tizimidagi o'rni. Tarixiy geografiyani o'rganish sohalari. Tarixiy geografiya ob'ekti: xalqmi yoki hududndashuvlar.

2-mavzu Tarixiy geografiyada madaniy landshaft: ingliz madaniy landshaftini shakllantirish.

Madaniy landshaft: ta'rifga yondashuvlar. Madaniy landshaftni tarixiy va geografik o'rganish. Angliya tanlovini asoslash namunaviy tadqiqot poligoni sifatida (Darbi va Xoskins asarlari). Angliya va Britaniya: tarixiy va madaniy farq tushunchalar. Yaxshi Eski Angliya Fenomeni. Eman ildizlari: Britaniya madaniy landshaftining landshaft va floristik substrati. Tarixiy geografiyada madaniy landshaft: ingliz madaniy landshaftini shakllantirish Madaniy landshaft: ta'rifga yondashuvlar. Madaniy landshaftni tarixiy va geografik o'rganish. Angliya tanlovini asoslash namunaviy tadqiqot poligoni sifatida (Darbi va Xoskins asarlari). Angliya va Britaniya: tarixiy va madaniy farq tushunchalar. Yaxshi Eski Angliya Fenomeni. Eman ildizlari: Britaniya madaniy landshaftining landshaft va floristik substrati. Keltlar va Rim Britaniyasi. Village Green: ingliz qishlog'ining shakllanishi. O'rta asr ingliz shahrining tuzilishi. Zamonaviy agrar Angliyaning to'siqlari va rasmlari. Tudorlardan edvardianizmigacha: ingliz shahrining me'moriy uslublari. Angliyaning sanoat landshaftlari. G'arbiy tomon va Sharqiy tomon: shahar landshaftining tengsizligi geografiyasi. Etnik mahallalar ingliz shahri. Genri Morton va Angliya

qishloqlarining ikkinchi kashfiyoti. Dam olish maskanlari va qirg'oq. Ko'p madaniyatli madaniy landshaft Angliya.

3-mavzu. Dunyoning turli mamlakatlarida hikoya qilinganidek: evrosentrizm, sharqshunoslik va postkolonial nutq.

Dunyoning turli mamlakatlarida hikoya qilinganidek: Ferro maktab tarix kitoblarini taqqoslash. Asosiy janglarni taqqoslash Rossiya tarixi (muz jangi, Kulikovo jangi, Poltava, Borodino) Vikipediya sahifalarida turli tillarda. Evrosentrizm va uning kelib chiqishi. Hamit nazariyasi. Saidga ko'ra sharqshunoslik. Dunyoning turli mamlakatlarida hikoya qilinganidek: evrosentrizm, sharqshunoslik va postkolonial nutq Dunyoning turli mamlakatlarida hikoya qilinganidek: Ferro maktab tarix kitoblarini taqqoslash. Asosiy janglarni taqqoslash Rossiya tarixi (muz jangi, Kulikovo jangi, Poltava, Borodino) Vikipediya sahifalarida turli tillarda. Evrosentrizm va uning kelib chiqishi. Hamit nazariyasi. Saidga ko'ra sharqshunoslik. G'arb va Sharq: tarixiy va madaniy dialektika. Ashura va boshqalar Hippi izi: o'zaro madaniy stereotiplarni shakllantirish mexanizmlari. Mustamlakachilikdan keyingi nutq: buyuk davrni qayta ko'rib chiqish geografik kashfiyotlar.

4-mavzu. Qadimgi dunyoning tarixiy geografiyasi

Qadimgi dunyoning tarixiy geografiyasini o'rganish xususiyatlari: xronologiyani taxminiy aniqligi va parchalanishi, tanqisligi va birlamchi manbalarning tarfakashligi, voqealarga tashqi qarash. Qadimgi Shumer, qadimgi tsivilizatsiyalar misolida tabiiy determinizm Misr va Xarappa.

5-mavzu. Zamonaviy tarixiy geografiya.

Urbanizatsiya va madaniy landshaftlarning o'zgarishi. Demografik jarayonlarning tarixiy geografiyasi. Ekologik va siyosiy jarayonlarning tarixiy tahlili.

6-mavzu. O'rta asrlar Sharqi geografiyasi.

O'rta asrlar Yevropasi geografiyasi. Antik davrdagi geografik kashfiyotlar, tabiiy sharoit, ijtimoiy – iqtisodiy hayot.

7-mavzu. Buyuk geografik kashfiyotlar davri tarixiy geografiyasi (XV asr – XVII asr o'rtalari).

Buyuk geografik kashfiyotlar arafasida ijtimoiy- iqtisodiy taraqqiyot, yer haqidagi fanlar doirasida egallangan bilimlar. Buyuk geografik kashfiyotlar davriga zamin tayyorlagan asosiy voqea va omillar. Portugallar tomonidan Yevropadan Hindistonga dengiz yo'lini kashf etilishi.

8-mavzu. Yevropaliklar tomonidan Amerikani kashf etilishi va mustamlaka etilishi.

Magellanning birinchi dunyo aylana sayohati va "Janubiy materikni" izlanishi. Yevropadan Osiyoga Shimoli-g'arbiy va Shimoli-Sharqiy dengiz yo'llarni izlanishi. Rus sayyoxlari va Sibirning mustamlaka qilinishi. Buyuk geografik kashfiyotlar davrida geografik g'oyalar, ijtimoiy iqtisodiy hayotning rivojlanishi.

9-mavzu. XVII asr ikkinchi yarmi XVIII asrda geografik kashfiyotlar.

Tinch Okeani va Antarktikadagi geografik kashfiyotlar. Amerikaning ichki oblastlaridagi geografik kashfiyotlar. Xorijiy Osiyo va Afrikadagi geografik kashfiyotlar.

10-mavzu. Rossiyaning qit'a qismidagi geografik kashfiyotlar va tadqiqotlar.

Rossiyaning Arktika va Tinch okeani sohillaridagi geografik kashfiyotlar. XVII - XVIII asrlar jahon geografiyasining umumiy nazariy masalalari. Ilmiy tekshirishlarning umumiy darajasi. Rus kameral statistikasi, geografik kartografiyasi va mamlakatshunosligi. Statistika va iqtisodiy geografiyasining rivojlanishi.

11-mavzu. XVIII asr va XIX asr birinchi yarmi Jahon geografiyasi nazariyasining asosiy masalalari.

Falsafa va tabiatshunoslik sohasida ilmiy tadqiqotlarning umumiy darajasi. Tabiatshunoslik sohasida jahon ilmiy tadqiqotlarining umumiy darajasi.

12-mavzu. Tabiiy geografik tadqiqotlar taraqqiyotining o'ziga xos xususiyatlari. K.Ritterning geografik qarashlari.

I.Tyunenning birinchi ishlab chiqarishni joylashtirish konsepsiyasi. Rus geografiyasining umumiy masalalari. Rus kartografiyasi rivojlanishining xos xususiyatlari. Rus tabiiy geografiyasining xos yo'nalishlari. Kompleks iqtisodiy – geografik tadqiqotlar va iqtisodiy rayonlashtirish. Aholini geografik, statistik va etnografik tadqiq etish.

13-mavzu. XIX asr ikkinchi yarmi - XX asr boshidagi geografik kashfiyotlar va tadqiqotlar.

Rossiya Yevropa qismida geografik kashfiyotlar va tadqiqotlar. Sibirdagi geografik kashfiyotlar. O'rta Osiyodagi geografik kashfiyotlar. Markaziy Osiyodagi geografik kashfiyotlar. Afrikaning ichki rayonlaridagi geografik kashfiyotlar. Amerika va Avstraliyadagi geografik kashfiyotlar va tadqiqotlar. Arktikadagi geografik kashfiyotlar. Antarktikadagi geografik kashfiyotlar.

14-mavzu. O'zbekistonda geografiyaning rivojlanishi.

XX asrda O'zbekistonda geografiya maktablarining yuzaga kelishi. O'rta Osiyoning geografik tekshirilishida FA ning institutlari va O'rta Osiyo Davlat universiteti (hozirgi O'zMU), O'zbekistonda geografiya jamiyatining faoliyati.

15-mavzu. O'zbekistonda tabiiy geografiya, landshaftshunoslik, iqtisodiy va ijtimoiy geografiya maktablarining shakllanishi.

Mustaqil O'zbekiston geografiya maktabi. O'zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishi. Milliy iqtisodiy rivojlanish strategiyasi

III. AMALIY MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Antik davr geografiyasining asosiy xususiyatlarini ifodalovchi esse yozing.
2. Buyuk Ipak yo'lining geografik tasavvurlarini rivojlantirishdagi roli.
3. O'rta asrlarda fan taraqqiyotida Muhammad Xorazmiyning "Yer yuzi" asarining tutgan o'rni.
4. Abu Rayhon Beruniy va Ibn Sinolarning geografik merosi bo'yicha harita – chizma referat tayyorlang.
5. Buyuk geografik kashfiyotlarning geografiya fani taraqqiyotidagi ahamiyatini ko'rsatuvchi harita – chizma va esse tayyorlang.
6. XVIII asrda geografiyaning rivojlanish xususiyatlarini ifodalovchi taqdimot tayyorlang.

7. XIX asrning birinchi yarmida tabiiy geografiya (A.Gumbolt, K.Ritter va boshqalar) XIX asr oxiri XX asr boshlarida shakllangan tabiiy geografik g'oyalarning asosiy xususiyatlarini ifodalovchi taqdimot tayyorlang.
8. Hoji Yusuf Hay'atiyning sayohatlari va globusi
9. XIX asr ikkinchi yarmi XX asr boshida Jahon geografiyasi nazariyasining asosiy masalalari.
10. XX asr geografiyasi nazariyasining asosiy masalalari.
11. Geografiyaning tabiiy fanlar tizimidagi o'rni, uning strukturasi.
12. XXI asrda jahon aholisi nufuzi va geografik muhit.
13. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda geografiya fanining taraqqiyoti.
14. Geografiyaning metodologik prinsiplari va unga umumilmiy yondashuv.
15. Zamonaviy geografiya: kecha va bugun.

IV. MUSTAQIL TALIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Talaba mustaqil ta'limni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlari hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi.

- esse dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
- dokladlar tayyorlash;
- xaritalar chizish;
- bukletlar tayyorlash;
- kurs ishi yozish;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va guruhli o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbaalar bilan ishlash;
- infografika tuzish;
- chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish;
- multimediali taqdimotlar yaratish;
- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;
- darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;

ta'lim yo'nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Antik davr geografiyasining asosiy xususiyatlari:
2. Buyuk Ipak yo'lining geografik tasavvurlarini rivojlantirishdagi roli.
3. Mahmud Koshg'ariyning geografik merosi.
4. Hofizi Abruning geografik asarlari.
5. Abdurazzoq Samarqandiyning geografik sayohatlari.
6. Zahiriddin Boburning geografik merosi va Hindiston asariga tavsif.
7. XVIII asrda geografiyaning rivojlanish xususiyatlarini ifodalovchi taqdimot tayyorlang.

	8. XIX asrning birinchi yarmida tabiiy geografiya (A.Gumbolt, K.Ritter va boshqalar) haqida esse tayyorlang. 9. XIX asr oxiri XX asr boshlarida shakllangan tabiiy geografik g'oyalarning asosiy xususiyatlarini ifodalovchi taqdimot tayyorlang. 10. Hoji Yusuf Hay'atining sayohatlari va globusi 11. XIX asr ikkinchi yarmi XX asr boshida Jahon geografiyasi nazariyasining asosiy masalalari. 12. XX asr geografiyasi nazariyasining asosiy masalalari. 13. Geografiyaning tabiiy fanlar tizimidagi o'rni, uning strukturasi. 14. XXI asrda jahon aholisi nufuzi va geografik muhit. 15. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda geografiya fanining taraqqiyoti.
3.	V. TA'LIM NATIJALARI Magistr bilish kerak: Tarixiy geografiyaning fan sifatidagi o'rni va vazifalarini; Tarixiy bosqichlarda jamiyat va makroregionlarning rivojlanish xususiyatlarini; Milliy va mintaqaviy identifikatsiyaning shakllanishida geografik omillarning rolini; Antik davrdan hozirgi kungacha bo'lgan asosiy tarixiy-geografik jarayonlarni; Tarixiy geografiyaning nazariy va metodologik yondashuvlarini (yevropotsentrizm, orientalistlik, postkolonial diskurs); Etnos va millatlarning shakllanishini tarixiy-geografik nuqtai nazardan; Urbanizatsiya, demografiya, ekologik va siyosiy jarayonlarning tarixiy tahlilini. Tabiatdan foydalanishda tabiiy muhit sharoitini hisobga olish, umumiy tabiiy geografik qonuniyatlar, geografik qobiq, uning tuzilishi haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; Geografik qobiqdagi qonuniyatlar, tabiiy geosistemalar rivojlanishining prognozlari, tabiat komponentlari orasidagi murakkab o'zaro aloqalar va qonuniyatlarga oid <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; Turli geosistemalar bo'yicha dala tadqiqot ishlari olib borish metodlari, muayyan hududlar tabiiy resurslarini baholash, ushbu resurslardan foydalanganda yuz beradigan oqibatlar prognozini ishlab chiqish <i>malakasiga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. MAVZU YUZASIDAN SAVOLLAR: 1. Tarixiy geografiya fani nimani o'rganadi va uning asosiy vazifalari nimalardan iborat? 2. Ilk jamiyatlarning tabiiy-geografik sharoitlari qanday bo'lgan? 3. Mesopotamiya va Misr qadimiy sivilizatsiyalarining rivojlanishida qaysi geografik omillar muhim rol o'ynagan? 4. Qadimgi dunyo shaharlari va savdo yo'llarining shakllanishi qanday jarayonlarga olib kelgan? 5. Antik davr olimlari (Gerodot, Strabon, Ptolemey) geografiyaga qanday hissa qo'shgan? 6. O'rta asrlarda musulmon geograflari (al-Idrisiy, al-Mas'udiy, Beruniy) ilm-fanga qanday yangiliklar kiritgan? 7. Yevropa o'rta asrlaridagi geografik tasavvurlar qanday bo'lgan?

	8. Buyuk geografik kashfiyotlarning tarixiy-geografik ahamiyati nimada? 9. Urbanizatsiya va madaniy landshaftlarning o'zgarishi tarixiy geografiya orqali qanday o'rganiladi? 10. Demografik jarayonlarning tarixiy geografiyasini misollar bilan tushuntiring. 11. Ekologik va siyosiy jarayonlarning tarixiy tahlilida geografiya fanining o'rni qanday? 12. Tarixiy geografiyada yevropotsentrizm, orientalistlik va postkolonial yondashuvlarning mazmunini tushuntiring.
5.	VII. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va ximoya qilish uchun loyihalar.
	VIII. KREDITLARNI OLISH UCHUN TALABLAR: Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	ASOSIY ADABIYOTLAR: 1. Zokirov Sh.S., Toshov X.R. Geografiya tarixi. –Buxoro, 2018. -215 b. 2. Abirqulov Q. Iqtisodiy geografiya. –T., 2004. 3. Haitboyev Z. Tarixiy geografiya. Toshkent 2010. 4. Обидов У. География тарихию Фарғона 2006. QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR: 3. O'zbekistonning yangi tarixi. I-III jild. –T., Sharq. 2000. 4. Magidovich I.P. Magidovich Ya.P. Ocherki po istorii geograficheskix otkritiy M., 1982. 1985 (tom. 1-2-3-4-5). 5. Yatsunskiy V. K. Istoricheskaya geografiya. Istoriya yeyo vozniknoveniya i razvitiya v XIV-XVIII vv.-M., 1958. 6. Hasanov H. O'rta Osiyolik geograf sayyohlar. — T., 1981 7. Azatyan A.A. Vidayushiyesya issledovaniya prirodi Sredney Azii (vtoraya polovina XIX v)-T 1964-ch.1. 8. Saushkin Yu.G. Istoriya i metodologiya geograficheskoy nauki. M., 1976. Axborot manbalari (saytlar): Elektron axborot manbalari: 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 2. www.Geoolam.uz 3. www.Zyonet.uz 4. https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/mag_G/m_G_segzs_Istoricheskaya_geographya_new_2023.pdf

7.	Fan dasturi Qo‘qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 329-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan
	FAN/MODUL UCHUIN MAS‘UL: O.M.Qo‘ziboyeva - QDU “Geografiya va iqtisodiyot” kafedrası professori geografiya fanlari doktori
	Taqrizchilar: V.Yu. Isaqov - QDU “Geografiya va iqtisodiyot” kafedrası professori biologiya fanlari doktori